

60.008/K

MTI

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

Belföldi hírek

k e d d

bb. 1. a kereskedelem felkészülése ezüstvasárnapra

i kf mi pp ch hgy

1979. december 4.

karácsonyig most már vasárnap sem lesz szünet az iparcikk kereskedelemben, mivel az üzletek többsége december 9-én és 16-án is nyitva tart 10-től 18 óráig.

a hetek óta tartó vásárlási láz már csak folytatódhat az ünnepi csúcsgazdálkodás hajrájának hagyományos, „hivatalos”, kezdetén, ezüstvasárnap, amelyre - lehetőségeikhez képest - erősíteni, újítani igyekezett, s bőséges árukinálattal készült fel a kereskedelem. a vállalatok többsége az erős forgalom miatt már novemberben behívta nyugdíjasait, vasárnapra pedig a központi dolgozók is pultr mögé állnak, segítenek az üzletekben.

a centrum áruházak elsősorban a kisegítő közreműködésével bővítik az üzletek pénztárhálózatát, pótcsomagolókat is beállítanak, s megszervezték az áruházi osztályok folyamatos feltöltését. a vásárlókat elsősorban olyan, főleg ruházati cikkekkel várják amelyeket kizárólag a centrumnak gyártottak az ipari partnerek, a szövetkezetek. ilyen például a lányka és bébi méretben is kapható divatos flanel ruha. a választékot mind ruházatban, mind műszaki cikkekben importtermékek is színesítik. az ajándékozás megkönnyítésére valamennyi áruház összeállított kozmetikumokból, apróbb hasznos háztartási cikkekből ajándékcsoomagokat. /folyt. köv./

bb. 1. /a kereskedelem ... folyt./ ch

a budapesti skála áruház 320 millió forintos készlettel várja az ezüstvasárnapot, amelyen a 800 állandó dolgozó mellett 110 nyugdíjas és irodai alkalmazott segíti a folyamatos áruellátást, a kiszolgálást.

a szivárvány áruház vállalat üzleteiben is több mint 340 millió forint értékű áru-, ruházati-, műszaki- és sportcikk várja az ünnepi vásárlókat. ezüstvasárnaptól a boltokon belül átcsoportosítják a dolgozókat a legkeresettebb cikkek árusítására, s bár a szivárvány év közben nem tart játékot, az ünnepi forgalomra 9 áruházban megszervezték az árusítást.

az óra- és ékszerkereskedelmi vállalat a tavalyinál bőségesebben látta el áruval kiskereskedelmi partnereit és saját üzleteiben is gazdag a választék. karácsonyra például több mint százféle új hazai ajándéktárgy került forgalomba, s ugyancsak széles az import áruskála, amely között mintegy 15 ezer szovjet borostyán ékszer, 30 ezer kínai ezüstlánc, indiai türkiz és korall gyöngyök találhatók.

a fővárosi dohánybolt vállalat ajándékcikk választéka gazdag valamennyi árucsoportban. a kínálatot egyebek között lengyel ezüstáru és a most érkezett román import gyarapítja. a vállalat profilbővülése lehetővé tette, hogy némileg javítsa a vásárlási körülményeket azzal, hogy a több mint 300 - zömében vasárnap is nyitva tartó - dohányboltban is árusítsanak ajándéktárgyakat, népművészeti cikkeket, játékokat.

a divatáru kiskereskedelmi vállalat 50 főútvonali boltja tart nyitva ezüstvasárnap, amelyre a tervezettnél is 30 millióval nagyobb az aranypók üzletek készlete. a kínálatban sokféle külföldi - csehszlovák, lengyel, ndk, kínai, olasz, szíriai, hongkongi - termék található, az import főleg a kötöttáruké azonban kevesebb a korábinál. ezt viszont teljes értékűen pótolja a szép és jóminőségű hazai választék. a vállalat ezüstvasárnapra már szinte teljes árukészletét a boltokban tárolja, s a tavalyi tapasztalatok alapján - amikor a pénztárgépek hibái okoztak torlódást a kiszolgálásban - műszerész ügyeletet is szervezett. /mti/

-.-

-2-

bb. 2. gazdára talál az ipari tervezőművészet? - a magyar képző - és iparművészek szövetsége alelnökének nyilatkozata

t mir pá ch dg hgy

1979. december 4.

az iparművészet növekvő társadalmi jelentőségének, gazdasági szerepének jegyében a művészeti alap, egy az ipari tervezőművészek munkáját szervező, támogató irodát létesít, - jelentették be az iparművészet jelenéről és jövőjéről megtartott szakmai konferencián. e sajátos művészeti ág gondjainak enyhítését célzó elhatározás jelentőségéről buzás árpád, a magyar képző- és iparművészek szövetségének alelnöke nyilatkozott az mti munkatársának:

- örömmel hallottuk, hogy a művészeti alap - amely e fontos művészeti ágon belül elsősorban a kézműves iparművészet bázisa - nem zárkózik el az ipari tervezőművészet támogatásától sem. ezzel a lépéssel kulturális kormányzatunk is felkarolja az alkotóművészek közérdekű kezdeményezéseit, és segít megoldani évek óta sokszor és sokféleképpen megfogalmazott gondjainkat.

- nem véletlenül hangsúlyozom ezt: az ipari tervezőművészet jövője nemcsak az érintett művészek és nem is csak az ipar ügye. több iparági minisztériumot érintő, ágazatközi probléma, és egyben az egész társadalom gondja.

- említésre méltó, hogy az ipari művészet és az iparművészet külön címszó alatt, más-más meghatározásként szerepel az esztétikai kislexikonban. eszerint az egyiknél a használati érték, a másiknál inkább a diszitó-jelleg dominál. e két, egymást kiegészítő művészeti ág ilyenfajta megkülönböztetése nyilvánvalóan tarthatatlan: mindkettő fontos, és nem is ellentétei egymásnak.

- a kézműves iparművészet egyéni alkotói módszer, míg az ipari tervezőművészet hatalmas ipari háttérrel, szakembereket, többoldalú rendszeres információcserét igényel, s - hogy a hasonlatnál maradjunk - alkotói módszer-komplexum. ezért nem nélkülözheti a szervezethez.

/folyt. köv./

-3-

bb. 2. /gazdára talált... folyt./ ch

- az iparművészet ezen ágainak megvannak a maguk „fehér foltjai”, a két szakterület képviselői nem ismerik eléggé, nem is nagyon becsülik egymás munkáját, és a kettő között egyfajta belső besorolás érvényesül: könnyen ráfogják egymásra, hogy a másik például csak hamutartókat „csinál”, ilyen körülmények között pedig az iparművészet nem is lehet alkalmas egy-egy meghatározott népgazdasági feladat - például egy átfogó környezet-alkotási program - végrehajtására. márpedig szocialista társadalmunk egyik legfontosabb alapelve, meghatározója a munkához való viszony, s a munka közben - a környezet s a munkaeszközök által - olyan esztétikai élmények, benyomások érhetik a dolgozót, amelyek alig-alig helyettesíthetők mással. az ebben rejlő lehetőségeink pedig még kihasználatlanok.

- nem kisebb dologról van szó, mint egyfajta tudatformálásról, amely kiemelt helyet kapott csaknem minden művelődés-politikai és közművelődési dokumentumban. a gyakorlat mégis más s ha holnaptól minden úgy lenne, ahogy az iparművészek szeretnék, feladatukat akkor sem tudnák megoldani: erre nincs felkészülve a szakma, mert ahol a döntések születnek, ott nincsenek iparművészek. helyettük legtöbbször egy-egy főmérnök vagy kereskedelmi igazgató dönt. olyan ez, mintha a kohó- és gépiparban nem lennének kohászok, vagy gépészmérnökök.

- ugyanakkor az iparművészek munkafeltételei és lehetőségei szegényesek, kevés megbízást is kapnak. komoly feladatok nélkül pedig nemigen lehet „gyakorolni”, a szakmát. ennek oka nem mai keletű: a legtöbb helyen áldatlan körülmények között, és kezdetleges szemlélettel egymástól elszigetelve dolgoznak. pedig közben változott a piac, változtak az igények. ezzel szemben a kézműves iparművészet struktúrája, intézményrendszere is a társadalom igényei szerint alakult ki, és ezek a művészek minden szinten kapcsolódhattak, igazodhattak a társadalom változásaihoz. ezt hiányoljuk mi az ipari tervező művészet területén, ahol a művész egyedül állt, többnyire az iparral szemben, s nem csoda, hogy idővel elmenekült.

- ennek az állapotnak a megváltoztatásában jelent fontos mérföldkövet az, hogy végre megkezdjük a párbeszédet az iparral és a művészeti alap jóvoltából - az ígért iroda létrejöttével - az ipari tervezőművészetnek is lesz gazdája. olyan fóruma, amely szolgáltató-jelleggel, állami szinten szervezi, támogatja a munkánkat a nagyobb közösségek igényei szerint, a társadalom érdekében. s ezt a lépést csak örömmel üdvözölhetjük - fejezte be nyilatkozatát a szövetség iparművész alelnöke. /mti/

-.-

-4-

bb.3. előadóművész-fesztiválok - minden évben a költészet hetében

i me/gg/zy da hgy

1979. december 4.

- döntés született arról, hogy jövőre április 18.-án ismét győrről, a kiskaludly színházban tartják a iii. előadóművész-fesztivált. a hazai vers- és prózamondók ünnepi estje zárja majd a józsef attila születésének 75. évfordulóját köszöntő rendezvények sorát.

a rendező szervek: a kulturális minisztérium, a magyar színházművészeti szövetség, a magyar írók szövetsége, a magyar rádió és televízió a hivatásos előadóművészek jelentkezését várja. a január elsejéig - a magyar rádió irodalmi osztályán - jelentkezni kívánók közül választják ki a fesztivál szereplőit, akik józsef attila és egy mai magyar költő művét tolmácsolják majd. az ünnepi estet a magyar rádió és televízió egyenes adásban közvetíti.

a magyar előadóművészet reprezentatív ünnepét minden évben a költészet hetében rendezik meg, más-más megye központjában, másodévenként győrben. a szervező bizottság kiváló magyar és külföldi előadóművészeket hívhat meg vendégszereplésre ezekre az estekre. ekkor adják át a nivódijukat azoknak a művészeknek, akik a megelőző egy évben kiváló teljesítményt értek el. /mti/

-.-

bb.4. kontárokból kisiparosok - három kerületben

i cs/zy dg hgy

1979. december 4.

a lakosság ellátási igényei jobb kielégítésének, a gondok enyhítésének egyik módja a kontárok bevonása a törvényes kisipari tevékenységbe, s ezzel a lehetőséggel a fővárosban mind több kerületi tanács él.

- a „kontár”, fogalma ma már egészen mást takar, mint néhány évtizeddel ezelőtt; egykor - s a közvéleményben jobbra még ma is - a hozzá nem értőt, a minősíthetetlenül rossz munkát végzők nevezték így - tájékoztatta az mti munkatársát lovas andrásné, a iv. kerületi tanács ipari és kereskedelmi osztályának vezetője. ma a kontárok olyan szakemberek, akik nem rendelkeznek iparjogosi papírral, tehát igazolvánnyal, vagy működési engedéllyel, illetve valamilyen oknál fogva az iparjogosi papírjuk megszűnt, de tovább folytatják tevékenységüket.

/folyt.köv./

- 5 -

bb.4. kontárokból kisiparosok folyt./zy

ritkábban előfordul, hogy a kisiparos a szakmájához közelálló, de mindenképpen ipari igazolványhoz kötött tevékenységet folytat engedély nélkül. Leggyakrabban a lakáskarbantartók, a víz-, gáz-, villany- és autószerelők, kőművesek ellen tesznek feljelentést. az esetek egy részében fennáll a társadalmi tulajdon ellen elkövetett bűncselekmény is, különféle szolgáltató szövetkezetek alkalmazottai, - többnyire szerelők, műszerészek -, a részükre kiadott alkatrészeket, anyagokat használták fel a maszekolásnál, s ilyenkor a megrendelő - orgazdának számít, akár tud róla, akár nem.

a kontárügyek általában a bíróságon fejeződnek be, de adott esetben beszélünk egy-egy kontárral, hogy engedéllyel folytassák a „szakmát”,. **Évente 8-10 kontár elleni feljelentés érkezik osztályunkra.**

- a lakosság a gyorsabb, olcsóbb és jobb munkavégzés reményében gyakran dolgoztat kontárokkal, - mondotta falka györgyné, a viii. kerületi tanács ipari osztályának vezetője. - józsefvárosban az utóbbi években kissé elharapodzott a kontártevékenység, évente 25-30 esetet kell megvizsgálnunk. oka, hogy a kisebb munkákra gyakran nem, vagy nem szívesen vállalkoznak a szövetkezetek, vállalatok, s a magánkisiparosok sem. olykor maga a kisiparos küldi kontárhoz a megrendelőt. sajnos minden évben akad olyan kontárkodó kisiparos is, aki javításra szóló működési engedély mellett terméket állít elő vagy árusít. osztályunk dolgozói - hasonlóan más kerületek gyakorlatához - minden feljelentett kontárral elbeszélgetnek, ismertetik velük az ipartörvény adta lehetőségeket és a feltételeket, s az esetek egy részében a meggyőzés sikerrel jár: a kontárokból iparjogositvánnyal rendelkező kisiparosok lesznek, akik hiányszakmákban vagy ellátatlan területeken tevékenykednek. arra törekszünk, hogy - esetleg különböző kedvezmények megadásával is - mind több kontárt nyerjünk meg a jó ügynek.

- a kontártevékenység visszaszorításának egyik módszere: a pénzügyi osztály a felvett összeg arányában megadóztatja a kontárt - mondotta varga ferenc, a xx. kerületi tanács ipari és kereskedelmi osztályának vezetője. az idén eddig 20 bejelentés érkezett, kevesebb, mint tavaly. főként a kőműves, a szobafestő, a tetőfedő, az autószerelő, a karosszerialakatos és az asztalos szakmák „népszerűek. gyakori, hogy a villanyszerelő falat bunkol, a rádiószerelő tévét is javít, a kőműves csatornát, kéményt épít-javít. előfordult, hogy butorasztalos intarziakészítő lambériázott - s az ügy végén iparigazolványt kapott. az 1977-ben életbe lépett ipartörvény ugyanis lehetővé teszi, hogy a megfelelő szakképzettséggel, szakmai gyakorlattal, a szükséges anyagiakkal és papírokkal rendelkező kisipari tevékenységet folytassanak nyugdíj folyósítása és munkaviszony mellett is. a kontárok a későbbiekben javarészt vállalják ezeket a kötelezettségeket, hiszen kerületünkben sok még a fehér folt, az ellátatlan terület, ahol megtalálják a számításukat./mti/

-. -

- 6 -

bb.5. feltérképezik a talajok szelén tartalmát - módszereket dolgoznak ki a mikroelem pótlására

bév/st/zy hgy

1979. december 4.

vegyipari és mezőgazdasági kutatók összefogásával feltérképezik veszprém és zala megyében a talajok szelén tartalmát. a nehézevegypari kutató intézet és a keszthelyi agrártudományi egyetem szakemberei elemzik a talajokat, s módszereket dolgoznak ki arra is, hogy egyes vidékeken miként lehet leg gazdaságosabban pótolni ezt a mikroelemet. korábbi kísérletek során ugyanis megállapították, hogy a szelén hiánya az állatállományban rendkívül súlyos elváltozásokat okoz, így vázizom elhajulást és szívizom károsodást. pótlásakor ad majd támpontot az a térkép, amelyet a kutatók készítenek./mti/

-. -

bb.6. százötven tonna iratanyag dobozokban - költözik a szolnoki levéltár

laz/st/zy hgy

1979. december 4.

nem kevesebb mint százötven tonna irat, dokumentum csomagolását kezdték meg a szolnoki levéltárban, mert jövőre önálló épületbe költözhetnek. a tekintélyes súlyú iratmennyiség dobozása gondosságot, türelmet igényel: 30 ezer „uticsomag”, megtöltése nem boríthatja föl a már kialakult raktározási rendet, és mivel több pótolhatatlan értékű dokumentumról is szó van, nem sérülhet meg, nem kallódhat el egy sem.

a több mint 20 millió forintos költséggel létesülő új levéltárban a raktárhelyiségek alapterülete a mostanihoz viszonyítva megduplázódik, így megszűnnek a tárolási gondok. az iratok megóvása érdekében különleges légtechnikai berendezés biztosítja az előírt hőmérsékletet és páratartalmat. a kutatómunkához külön szobák állnak majd rendelkezésre, a harminc személyes előadóterem pedig tanácskozások, ismeretterjesztő előadások, iskolai foglalkozások tartására szolgál. a fotólaboratórium régi dokumentumok másolását, sokszorosítását, diafilmek készítését végzi, s kiállításokon a nagyközönség számára is hozzáférhetővé válnak a legértékesebb írásos emlékek./mti/

-. -

- 7 -

bb.7. parkerdőt létesítenek csepregen

Lér/st/zy hgy

1979. december 4.

ujabb parkerdő építését kezdték meg vas megyében, csepreg határában. a kőszegi erdészet kezelésében lévő mintegy 40 hektáros erdőt teszik alkalmassá pihenésre, sportolásra, felüdülésre, a szabadidő hasznos eltöltésére. elsőként a területen lévő bővizű forrás környékét hozták rendbe. a továbbiakban utakat építenek, tájba illő padokkal, asztalokkal, esőbeállókkal pihenőhelyeket alakítanak ki, erdei tornapályát, szalonmasütőhelyeket létesítenek. a parkerdő építését a lakosság és a helyi termelőszövetkezet dolgozói társadalmi munkával segítik. az új szabadidő központot a jövő évben adják át rendeltetésének.

vas megyében már évek óta nagy gondot fordítanak az úgynevezett közjóléti erdőterületek növelésére. a csepregi parkerdő a 11. ilyen létesítménye lesz a megyének./mti/

--

-8-

bb.8. salgótarjánban gyártott rádiótelefon a moszkvai olimpiára

csiz/ra st

1979. december 4.

új rádiótelefoncsalád sorozatgyártására készültek fel a brg salgótarjáni rádiótelefongyárban. a próbaszállítmány példányai elnyerték a szovjet megrendelő megelégedését, és máris megrendeltek újabb hétszázhatvan berendezést, amelyekkel a jövő évi moszkvai olimpiai különböző színhelyei közötti távközlési kapcsolatokat kívánják fenntartani.

az új rádiótelefoncsalád érdekes tagja a telefonvonal-hosszabbító. ez lényegében két kábeles vagy légvezetékes telefonvonal „végéhez”, kapcsolható automatikusan működő urh készülék. olyan távolságok telekommunikációs áthidalásához használható, amelyeknél nem célszerű, nem gazdaságos, vagy csak nagy nehézségek árán lehetne hagyományos telefonösszeköttetést létesíteni. az urh telefonvonal-hosszabbító a rákapcsolt telefonkészülékek egyszerű tárcsázásával hozható működésbe, hatósugara mintegy nyolcvan-száz kilométer. salgótarjánban elkészültek az új rádiótelefon mintapeldányai. a sorozatgyártásra a jövő évben kerül sor./mti/

--

bb.9. egy/millió oltvány készül a nemes olaszrizlingből

feh/st/ra hgy

1979. december 4.

a balatonfelvidéken ezen a télen közel egy millió oltvány készül a nemes olaszrizling fajtából, amelyet az országos fajtaminősítő tanács 1969-ben részesített előzetes elismerésben. az új fajtát az olaszrizlingből klónszelekcióval állították elő. nemesítője dr. bakonyi károly, a keszthelyi agrártudományi egyetem kertészeti és szőlészeti tanszékének kutatója. az alapfajtától elsősorban kevésbé tagolt levelei, erősebb növekedése, nagyobb fürtje, 20-25 százalékkal nagyobb termése, valamint borának illat- és zamatanyagokban való nagyobb gazdasága révén tér el. telepítése tokajhegyalja kivételével minden hazai borvidéken engedélyezett./mti/

--

7.45/ra

-9-

9.15
K

bb.10. toronyerősítés - betonágyuval

ráb/st/ra hgy

1979. december 4.

a dorogi szénbányák szakemberei különleges betonozási módszerrel egy hét alatt megerősítették a berettyóújfalui tejpor-gyár hűtőtornyát. egy ágyuhoz hasonló berendezésből nagy nyomással gyorsan kötő folyékony betont lőttek a 18 méter magas toronyra, amelyre előzőleg elhelyezték a betont összefogó acélrácsokat. ilyen módon 5-5 centiméter vastagságú, rendkívül szilárd és tökéletes vízzáróréteget képeztek a torony külső-belső köpenyén.

a kedvező tapasztalatok alapján újabb hasonló létesítmények megerősítésére kapott megrendelést a szénbánya vállalat. az 1950-es években ugyanis számos ipari üzemből, gyárban építettek hűtőtornyot, s legtöbbjük már tönkrement, felújításuk hagyományos módon nem lehetséges, s ezért lebontásra ítélték. a dorogiak „lőtőbetonos” eljárása viszont alkalmas az ilyen létesítmények megmentésére is, több évtizeddel meghosszabbítja élettartamukat. így jelentős kiadástól mentesítik az üzemet, hiszen még hosszú ideig nem kell új hűtőtornyot építeniök. legközelebb a Lenin-kohászati művek két egyenként 35 méter magas hűtőtornyát erősítik meg a gyors és termelékeny dorogi eljárással. /mti/

bb.11. helyreállt a forgalom a kőbányai uton

t-mv/mo/ra e

1979. december 4.

eltűntették a vasárnap esti csőtörés nyomait a kőbányai uton, hétfő éjjel már zavartalanul közlekedhettek a gépkocsik. kedden hajnalra a villamosforgalom is helyreállt, a 28-as és 36-os jelzésű járatok újra az eredeti vonalon viszik az utasokat. a csőtörés következtében megsérült vasuti fölüljáró pilléreit rendbehozták, így a ferencváros felől érkező vonatok kerülő nélkül érkehetnek a józsefvárosi pályaudvarra. /mti/

9.00/ra

1000/7

-10-

bb.12. ezernégyszáz telefonvonalat már rendbehoztak a krisztinában

t-mv/mo/ra ie

1979. december 4.

a hétfő délutáni várfok utcai csőtörés következtében beázott telefonvonalak helyreállításán egész éjjel dolgoztak a posta szerelői. a krisztina központ kétezer elnémult telefonjából kedd reggelre további 400 állomást üzembeállítottak, így a kétezer közül már csak 600 a használhatatlan. ezeket folyamatosan javítják. /mti/

bb.13. szünetel a repülőgépforgalom - köd a ferihegyen és az utakon

i/mv/mi/zsu ie

1979. december 4.

a ködös idő több helyütt is zavart okozott a közlekedésben. a ferihegyi repülőtér hétfő estétől egyetlen menetrend szerinti járatot sem fogad, a gépek bécében várják meg a budapesti köd feloszlását. a kedd hajnali járatokat nem indították el, s egyelőre csak az amszterdami gép felszállása várható, de - a hollandiai köd miatt - az is frankfurti kerülőúttal viszi majd az utasokat.

a belföldi utakon lelassult a közlekedés, komoly torlódások ugyan nem voltak, de a főútvonalakon csak 30 kilométeres sebességgel haladhattak a gépkocsik a rossz látási viszonyok miatt. a fővárosban 10-15 perces késéssel értek célba a hegyi autóbusszjáratok, a békásmegyer-csillaghegy közötti kishajó járatot pedig ideiglenesen megszüntette a bkv. /mti/

bb.16. kádár jános fogadta luis corvalánt

t-kj/mo/ra hgy

1979. december 4.

kádár jános, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának első titkára kedden a kb székházában fogadta a hazánkban tartózkodó luis corvalánt, a chilei kommunista párt főtitkárát.

a szívélyes, baráti légkörű megbeszélésen tájékoztatták egymást országuk helyzetéről, pártjuk tevékenységéről, véleményt cseréltek a két testvérpárt kapcsolatainak további erősítéséről. áttekintették a nemzetközi élet, a nemzetközi kommunista mozgalom időszerű kérdéseit, különös tekintettel a latin-amerikai haladó mozgalmak helyzetére. megerősítették szolidaritásukat a karib-társág és latin-amerika népeinek, kormányainak, haladó, hazafias erőinek a katonai fasiszta diktatúrák és támogatóik ellen, az imperialista függőség felszámolásáért, a demokratikus átalakulásért, a társadalmi felemelkedésért folytatott harcával.

kádár jános az mszmp, a magyar nép támogatásáról biztosította a chilei kommunistákat, demokratákat, minden hazafit a fasiszta junta megdöntéséért folytatott áldozatos harcukban.

/folyt.köv./

11.25/ra

-11-

bb.16. kádár jános ... folyt./ra

Luis Corvalán köszönetét fejezte ki az MSZMP-nek, a magyar népnek azért a szolidaritásért, támogatásért, amelyet a diktatura megdöntéséért harcoló chilei népnek nyújt.

a találkozón jelen volt Gladys Marín, a chilei kommunista párt politikai bizottságának tagja és Gyenes András, az MSZMP központi bizottságának titkára./mti/

-. -

bb.14. kékestető volt az ország legmelegebb pontja

kov/ká/zsu hgy

1979. december 4.

miközben az ország nagy részét vastag ködtakaró borította, kékestető kedden órákon át napfényben uszott. az „ország tetején”, a látótávolság mintegy 50-60 kilométer volt, ami ilyenkor még kékestetőn is ritkaság. a tengerszint felett mintegy 600 méterig hatoló ködtakaró a magasból nézve ragyogóan fehér hullámzó tenger látványát nyújtotta, amelyből napfényes szigetekként emelkedtek ki a magasabb hegycsúcsok. a tartós nap-sütés hatására kedden kékestető volt az ország legmelegebb pontja, ahol a hőmérséklet már kora reggel plusz 9 fok volt, míg az ország más területein ugyanakkor két-három fokot mértek.

egy évvel ezelőtt, ezen a napon mínusz 15 fok volt a hőmérséklet kékestetőn, s vastag hótakaró borította a tájat./mti/

-. -

bb.17. jobb minőség, létszámmegtakarítás - gépkorszerűsítés a pamuttextilművek székesfehérvári gyárában

zsi/ká/zsu hgy

1979. december 4.

utolsó szakaszába lépett a pamuttextilművek székesfehérvári gyárának rekonstrukciója: kedden negyteljesítményű ndk gyártmányú mosóberendezés szerelését kezdték meg. a csaknem 60 millió forint értékű korszerűsítéssel termelékenyebbé válik a kelmeelőkészítés, javul a kikészített anyagok minősége és a gépkezelő létszámot felére csökkenthetik. a rekonstrukció során tavasszal újabb termelékeny főző és fehérítő gépsort helyeznek üzembe, és elkészül a gyár automata manipulátorral ellátott magasraktára is.

a kelmeelőkészítő gépsor kicserélésével jelentős vegyszer-megtakarítást érnek el. a berendezések ugyanis vegyszerregenerálóval rendelkeznek, és ezzel teljesen megszűnik a székesfehérvári kikészítő gyár vízszennyezése is./mti/

-. -

11.45/zsu

-12-

1200

bb.15. borbála-napi ágmetszés baranyában

igó/ká/zsu hgy

1979. december 4.

a baranyai gyümölcstermelő gazdák érdekes, szép szokást elevenítettek fel kedden: a borbála-napi ágmetszést. a gyümölcsfákról levágták néhány fiatal hajtást, és a fűtött szobában vízbe állították, így az ágacsok „alvó”, rügyei hamarosan virágot bontanak. karácsony ünnepén tehát tavaszi időzónában gyönyörködhetnek majd számos baranyai családnál. valaha sokfelé divott a téli virágoztatás szokása, amelynek termésjóló jelentősége is volt: a virágfakadás mértékéből állapították meg a gyümölcsfák termőképességét. a borbála nap és a karácsony közötti három hetet azután átvetítették a gyümölcsérés három hónapos időszakára, s abból következtek a várható termés jó vagy rossz voltára. ma már természetesen nem ilyen naiv módon készül a prognózis, de a kedves hagyomány fennmaradt, sőt bevonult a városi lakásokba is. leginkább mandula, őszibarack, cseresznye és meggyágacsok kerültek a vázába./mti/

-. -

bb.18. forgalomkorlátozás a hámán kató uton

i/mv/mi/ra hgy

1979. december 4.

gázcsőfektetés miatt egy-egy sávra szűkítik a gépkocsiforgalmat a IX. kerület hámán kató ut tüzoltó utcai és fehérholló utcai torkolatában. az előreláthatólag december 20-ig tartó munkálatok alatt a kétirányú villamosközlekedés továbbra is megmarad. a csomópontnál várható gépkocsitorlódások miatt fokozottabb figyelemre van szükség./mti/

-. -

bb.19. megkezdődött a szocialista országok II. gyógypedagógiai konferenciája

t-dg/mo/ra dg hgy

1979. december 4.

az iskolarendszerű nevelést, képzést előiró tankötelezettségi törvény általában csak akkor teljesítheti eredményesen társadalmi célját, ha épít, ha jól építhet az iskoláskort megelőző családi és intézményes nevelésre. ennek a gondolatnak a jegyében kezdte meg munkáját kedden a kertészeti egyetemen a szocialista országok II. gyógypedagógiai konferenciája.

/folyt.köv./

12.35/ra

-13-

1200

14.00

bb.19. / megkezdődött .. folyt./ra

a kétévenként megrendezésre kerülő, négynapos tanácskozáson bulgária, csehszlovákia, kuba, lengyelország, az ndk, a szovjetunió, vietnam, valamint hazánk képviselőiben mintegy másfélszáz szakember tekinti át a fogyatékos gyermekek iskola előtti nevelésének időszere kérdéseit. a mongol gyógypedagógusok írásban juttatták el a konferenciához előadásukat.

- a fogyatékosok hazánkban a többi gyermekkel együtt részesei mindannak a gondoskodásnak, törődésnek, amellyel a gyermekeket körülveszük - hangsúlyozta megnyitójában hanga mária oktatási miniszterhelyettes. - hazánkban folyamatosan fejlődött a gyógypedagógiai nevelés intézményhálózata. arra törekszünk, hogy a súlyosabban károsodott gyermekeket bevonjuk a korai ellátás formáinak egyikébe, az enyhébben károsodottakat pedig lehetőleg az épek közösségében neveljük, megfelelő egyéni bánásmódban részesítve őket. megújítottuk az oktatási és nevelési terveket, s jó eredményeket érünk el a módszertan korszerűsítésében is. gyógypedagógiai intézményeink ma már rendelkeznek a neveléshez és képzéshez szükséges legfontosabb taneszközökkel, tankönyvekkel és ami ennél is jelentősebb, mind több és több speciálisan szakképzett, hivatástudattal bíró gyógypedagógus működik ezen intézményekben.

az első napon elhangzott magyar referátum részletes képet adott a fogyatékosok nevelésében elért eredményekről és a tennivalókról is.

hazánkban 3-6 éves gyermekek óvodai nevelése gyors ütemben fejlődik, tíz éve a korosztályhoz tartozó gyermekek 52, jelenleg pedig 85 százaléka óvodás. ezekbe az óvodákba veszik fel az itt nevelhető, enyhén fogyatékos gyerekeket is, s a beszédhibások is együtt járnak többi társukkal. beszédhibájuk megszüntetésére azonban külön hálózat létesült. speciális óvodákban nevelik a súlyos látási, hallási, mozgási és értelmi fogyatékos gyermeket. ma gyakorlatilag minden hallásában vagy látásában sérült gyermek speciális óvodába jár, a vak gyermekek számára már több mint hetven éve működik óvoda hazánkban. az értelmi fogyatékosokat nevelő óvodákban a középsúlyos értelmi fogyatékosokat, vagy az enyhén sérült és azon kívül még érzékszervileg is károsodott fogyatékosokat veszik fel, négyéves koruktól. a tervekben a felvételi korhatár 3 évre történő leszállítása szerepel.

az iskolába lépés előtt tavasszal minden gyermek kötelező orvosi vizsgálaton vesz részt. az oktatási és az egészségügyi tárca közösen most azt vizsgálja, hogy miként lehetne a kötelező orvosi vizsgálat idejét előrehozni, hogy az iskolakezdés előtt egy teljes esztendő álljon rendelkezésre a differenciált iskoláztatás előkészítéséhez.

/folyt.köv./

12.50/ra

-14-

1407

bb.19. / megkezdődött ... 2.folyt./ra

a konferencia első napján a bolgár és a vietnami küldöttség tagjai is kifejtették véleményüket a témáról. a tanácskozéhoz kapcsolódóan a bárcai gusztáv gyógypedagógiai tanárképző főiskolán speciális taneszközkiallítás nyílt.

a ii.gyógypedagógiai konferencia keretében megbeszéljük a közös tennivalókat a gyógypedagógiai folyóiratok képviselői, s a konferencia a program szerint pénteken záródokumentum elfogadásával ér véget./mti/

..-

bb.20. időjárásjelentés

ra hgy

1979. december 4.

a meteorológiai intézet jelenti december 4-én, 13.00 órakor:

folytatódik a párás, ködös idő.

kontinensünk északi térsége fölött alacsony nyomású légörvények alakítják az időjárást. hatásukra óceáni eredetű, eltérő hőmérsékletű és nedvességtartalmú léghullámok áramlanak gyors egymásutánban nyugatról keleti irányba. a légtömegek vonulását széles felhő és csapadékszóna, élénk helyenként erős szél jelzi. emiatt a brit-szigeteken, a skandináv-félszigeten és a kelet-európai síkságon tulnyomóan borult, szeles, csapadékos az idő. közép-és nyugat-európa, valamint a földközi-tenger medencéje fölött a leszálló légmozgások alakítják az időjárást. hatásukra csendes, párás, sok helyen tartósan ködös az idő.

hazánkban hétfőn a keleti-északkeleti országrészben egész nap borult, ködös idő volt, máshol 3-7 órán át sütött a nap. a tartósan ködös helyeken többfelé keletkezett gyenge ködszitalás, mérsékelt maradt a légmozgás. a legmagasabb nappali hőmérséklet általában 10-14 fok között váltakozott, de a ködös helyeken csak 3 és 8 fok között alakult. hétfő hajnalra mínusz 3, plusz 4 fokig hűlt le a levegő.

ma délelőtt a dunántúlon vátozóan felhős volt az ég, az ország középső és keleti részén tulnyomóan borult volt az ég, erősen párás, ködös volt az idő. elszórtan ködszitalást jeleztek, a hőmérséklet 11 órakor 2-8 fok között volt.

budapesten hétfőn a hőmérséklet napi középértéke 6,8 fok volt, ez 4,7 fokkal magasabb, mint a száz éves átlag.

/folyt.köv./

13.00/ra

-15-

1407

bb.20. / időjárásjelentés folyt./ra

ma 12 órakor budapestén 12 órakor 3,0 fokot mértek, a tengerszintre átszámított légnyomás 1026 mb /772 hgmm/, erősen süllyed.

várható időjárás szerda estig:

erősen párás, ködös idő, elszórtan ködszítálás, gyenge légmozgás. a várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet mínusz 2, plusz 3, legmagasabb nappali hőmérséklet általában plusz 5 fok körül, néhány ködmentes helyen 10 fok közelében.

a duná vizállása budapestnél: 420 cm, a víz hőmérséklete: 5,2 fok c.
/mti/

.-

bb.21. a szállítás tennivalóiról tárgyalt a közlekedéstudományi egyesület közgyűlése

t/kf/gg/pp/zsu hgy

1979. december 4.

az elmúlt időszakban általában érvényesült az a közlekedéspolitikai koncepció, hogy a szállítási feladatokat a műszakilag és a gazdaságilag arra legalkalmasabb közlekedési ágazat lássa el - állapította meg urbán lajos közlekedés- és postaügyi államtitkár a közlekedéstudományi egyesület keddi küldöttközgyűlésén, amelyen a közlekedés és hírközlés időszakos feladatait, a közlekedéspolitikai végrehajtásának tennivalóit tárgyalták meg.

az államtitkár hangsúlyozta, hogy a soronkövetkező legfontosabb feladat a személy- és teherfuvarozási igények kielégítésén túlmenően a közlekedés hatékonyságának további növelése. továbbá: a munkamegosztás tökéletesítése - ezen belül például a hajózás fokozottabb bevonása a teherszállításba- az összehangolt szállítási folyamatok kialakítása, a legjobb fuvarozási technológiák széleskörű alkalmazása.

/folyt.köv./

13.50/zsu

-16-

1427

bb.21./a szállítás ... folyt./zsu

a postának - amely műszakilag kiöregedett eszközeivel nem képes a növekvő igények kívánt szintű kielégítésére - főleg a szolgáltatások automatizálásával, s a fejlesztés gyorsításával kell visszaállítani és fokozni korábban elismert megbízhatóságát. nagy figyelmet és anyagi erőket fordítanak a telefonszolgálat gyorsított fejlesztésére is.

a közgyűlés - amely megemlékezett az egyesület megalakulásának 30. évfordulójáról és számot vetett idejének munkájával is - az államtitkári beszámolót megvitatva jövő évi munkatervének középpontjába a közlekedés legfontosabb tennivalóit állította, amelyek végrehajtásához az egyesület több mint 13 ezer tagja, szakembere, mérnöke, technikus is nagyban hozzájárulhat.

a közgyűlésen az egyesületben végzett kimagasló társadalmi munkájáért jáki józsef emlékéremmel tüntették ki komlósi józsefet, a belkereskedelmi szállítási vállalat vezérigazgatóját, kovács istvánt, a mahart vezérigazgatóját, orosz józsef egyetemi tanárt és péter alajost, az uva-terv szakági főmérnökét. az öt éve alapított széchenyi díjat hatan, az egyesület ifjusági díját hárman kapták meg, s negyven tagot tüntettek ki az egyesület arany- és ezüst jelvényével. /mti/

.-

bb.22. hazafias népfront küldöttség utazott bulgáriába

k-iv/mm/ra dg hgy

1979. december 4.

népfront küldöttség utazott kedden szófiába molnár béla országos titkár vezetésével a bolgár kulturális bizottság és a hazafias front meghívására. a háromtagú delegáció a bolgár szervezetek társadalmi, művelődéspolitikai tevékenységét tanulmányozza. /mti/

.-

bb.23. megkezdődött az olasz műszaki napok előadássorozata

t-mv/ra pp hgy

1979. december 4.

olasz műszaki napok kezdődtek kedden a magyar kereskedelmi kamara székházában. a három napos eseményen - melynek megnyitóján részt vett dr. giulio bilancioni olaszország budapesti nagykövete - hét olasz, öntödei berendezéseket gyártó vállalat szakemberei tartanak előadásokat a hazánkban még nem alkalmazott korszerű gépekről és öntési eljárásokról.

/folyt.köv./

13.55/ra

-17-

1430

bb.23. / megkezdődött ... folyt./ra

az eseménysorozat, melyet az olasz külkereskedelmi intézet a magyar kereskedelmi kamarával és a mtesz keretein belül működő országos bányászati és kohászati egyesülettel közösen rendez, fontos állomás a két ország öntő szakembereinek együttműködésében. a magyar és olasz szakemberek már évek óta rendszeresen ki-cserélik műszaki és tudományos tapasztalataikat, esetenként öntödei gépek, eljárások adás-vételére is sor kerül, kooperációs kapcsolat azonban még nem alakult ki. az olasz műszaki napok megrendezése kitűnő alkalom arra - mint azt az olasz nagykövet hangsúlyozta, hogy a szakemberek megvitassák a közös műszaki fejlesztés, munkamegosztás lehetőségeit. ezért az előadások mellett üzemplátogatások is szerepelnek a programban, az olasz szakemberek megismerhetik a csepel művek és az evig fémöntődéjét.
/mti/

--

bb.24. a belföldi főszerkesztőség hireinek a jegyzéke 14.00 óráig:

ra hgy

1979. december 4.

1. kereskedelmi felkészülés
 2. iparművész alelnök nyilatkozata
 3. előadóművész-fesztiválok
 4. kontárokból kisiparosok *(1. jav.)*
 5. mikroelem-pótlása
 6. költözik a szolnoki Levéltár
 7. parkerdő csepregen
 8. rádiótelefon
 9. egy millió oltvány
 10. toronyerősítés
 11. helyreállt a forgalom
 12. beázott telefonok
 13. köd a ferihegyen és az utakon
 14. kékestetőn volt a legmelegebb
 15. borbála-napi ágmetszés
 16. kádár jános fogadta luis corvalánt *(2. jav.)*
 17. gépkorszerűsítés
 18. forgalomkorlátozás
 19. ii. gyógypedagógiai konferencia
 20. időjárásjelentés
 21. közgyűlés
 22. hazafias népfront küldöttség
 23. olasz műszaki napok
 24. hírjegyzék
- /mti/

--

14.10/ra

-18-

14.30/ra

bb.25. kedden hazaérkezett

k-da/ra dg hgy

1979. december 4.

montpellier-ből rosta endre, a magyar partizán szövetség külügyi bizottságának tagja, aki a szövetség képviselőjében részt vett a francia veteránharcosok köztársasági szövetsége /arac/ országos kongresszusán. /mti/

--

bb.26. emléktábla koszorúzás csepelen

i/iv/mi/ra dg hgy

1979. december 4.

megkoszorúzták a csepel község kiürítése ellen tüntetők emléktábláját kedden a XXI. kerületi tanács falán a városrész és a csepel vas-és fémművek párt, állami vezetői, valamint kisz bizottságainak képviselői.

a tiltakozók sokasága 35 évvel ezelőtt szaggatta le a kiürítést elrendelő plakátokat, majd mintegy 5 ezer tüntető a község háza elé vonult. a kivezényelt katonaság nem teljesítette a tűzparancsot, hanem a csepeli munkásokkal együtt tüntetett a fasiszta erőszak ellen. a két napon át tartó tiltakozások és fegyveres harcok eredményeként a németek és a nyilasok visszavonták a kiürítési parancsot. /mti/

--

bb.27. csere helyett javítás - előkészületek a cipőjavító szervizhálózat kiépítésére

ráb/st/ra hgy

1979. december 4.

a szavatossági cipőjavítást ellátó hálózat kialakításának eddigi tapasztalatairól rendeztek tanácskozást kedden tatabányán a belkereskedelmi minisztérium, a könnyűipari minisztérium és az okisz szervezésében. a minisztériumok és a cipőipar képviselői ismertették, a korábban öt megyében kísérletként bevezetett új kártalanítási módszer tapasztalatait. többek között elmondották, hogy ezekben a megyékben három hónap alatt a 10.000 pár reklamált cipőből 5.000-ot kijavítottak, a készpénzes kártalanítás pedig 63 százalékkal csökkent. a szervizhálózatba bevont ipari szövetkezetek a javításokat nyolc napon belül elvégezték, a javítások minősége tulnyomórészt megfelelt, a kermihez felülvizsgálatra csupán a reklamációk 0,8 százaléka került, s ebből 0,2 százalékot minősítettek alaposnak. mind az öt megyében hasznosnak és szükségesnek ítélték a cipők szavatossági javítását, s ezért döntöttek a felsőbb szervek arról, hogy 1980 januárjában az ország minden megyéjében bevezetik.

/folyt.köv./

14.30/ra

-19-

14.30/ra

bb.27. / csere helyett ... folyt./ra

a tatabányai tanácskozáson ismertették, hogy a megyék részére utmutatót készítettek az új szervizhálózat működtetéséhez. a szakemberek összállították a javítható hibák jegyzékét is, amelyben egyértelműen rögzítették, hogy milyen fajta hiba javítható és milyen nem. abban az esetben, ha a jogos reklamáció tárgya a hibajegyzékben nem szerepel, a régi gyakorlatnak megfelelően a vásárlónak visszaadják a pénzt, vagy kicserélik a minőséghibás cipőt. ugyanígy tesznek ott, ahol nem tudják megteremteni a javítások feltételeit.

a tatabányai tanácskozáson hangsúlyozták, hogy a szavatossági cipőjavítást mindenütt fennakadás nélkül és a vásárlók meglegedésére kell bevezetni. azokban a megyékben, ahol kevés a cipőjavító szakmunkás, a nyugdíjasokat is be lehet vonni. a szavatossági javítás bevezetésével várhatóan számottevően csökken a népgazdasági kár. eddig ugyanis évente mintegy 600.000 pár cipőt vittek vissza a vásárlók az üzletbe, ahol vagy visszakapták a pénzt, vagy új cipőre cserélték ki a hibásat. a kártalanítás mértéke évenként meghaladta a 240 millió forintot./mti/

-. -

bb.28. fő törekvés: a bűncselekmények megelőzése - kriminológusok nemzetközi tanácskozása visegrádon

bam/mm/ra st hgy

1979. december 4.

a szocialista kriminológia és a modern büntetőjog a büntetés fő céljai közé sorolja a speciális és az általános megelőzést. ennek hatékonysága akkor megfelelő, ha képes visszatartani az elítélteket újabb bűncselekmények elkövetésétől, illetve alkalmas arra, hogy az állampolgárokat a törvények tiszteletére nevelje. az ötvös Lóránd tudományegyetem kriminológiai tanszékének csoportja az elmúlt években behatóan foglalkozott a szabadságvesztés hatékonyságának méréséhez szükséges mutatószámok kidolgozásával, illetve alkalmazásával a hazai gyakorlatban. a tapasztalatokat dr. vigh józsef egyetemi tanár, az elte kriminológiai tanszékének vezetője kedden visegrádon, a szocialista országok iv. regionális kriminológiai szimpóziумának összefoglaló előadásában ismertette. vigh professzor néhány különösen érdekes vizsgálati adatról számolt be, így a többi között arról, hogy az első ízben szabadságvesztésre ítélték kétharmada közvetlenül a szabadulás előtt úgy nyilatkozott: a büntetés őt a törvények betartására nevelte. ugyanez az arány a másodszor is szabadságvesztésre ítéltéknél már csak 44, a többszörösen visszaesőknél pedig 34 százalékos volt. reprezentatív felméréssel kerestek választ arra is: adott személyek miért nem követtek vagy követnek el bűncselekményt. a megkérdezettek csaknem 72 százaléka lelkiismereti, több mint 10 százaléka egyéb hasonló indokokra hivatkozott. 10.6 százaléka jelölte meg visszatartó erőként a büntetéstől való félelmet.

a csütörtökig tartó visegrádi tanácskozás sorozaton az igazságügyi minisztérium a belügyminisztérium, a legfelsőbb bíróság, a legfőbb ügyészség, az országos kriminológiai és kriminalisztikai intézet, valamint az egyetemek e tárgyat oktató tanszékének képviselői mellett részt vesznek bolgár, csehszlovák, lengyel, ndk-beli, román és szovjet társintézmények képviselői, szakértői.

bb.28. / fő törekvés: folyt./ra

megfigyelőként jelen vannak belga, egyesült államok-beli, norvég, nszk-beli és svéd tudósok. részt vesz a széleskörű eszmecserén dr. szabó dénes professzor, a nemzetközi kriminológiai társaság elnöke, az összehasonlító kriminológia nemzetközi központjának /montreal/ igazgatója is.

a konferencia első napján a szabadságvesztés büntetés hatékonyságának kérdéseiről fejtették ki véleményüket a szakemberek.

ezután stanislaw walczak professzor /Lengyelország/ vezetésével megbeszélést folytattak a fiatalok bünelkövetők reszocializációjának tapasztalatairól az egyes országokban. /szerdán és csütörtökön a visszaeső bűnözés kriminológiai problémáiról, valamint az utógondozásról hangzik el összefoglaló előadás, s ez a két téma lesz a vita tárgya is./mti/

-. -

bb.29. új üzemcsarnokot avattak a beton- és vasbetonipari művek miskolci gyárában

hag/st/p hgy

1979. december 4.

új üzemcsarnokot és betongyárat avattak kedden miskolcon, a beton- és vasbetonipari művek telephelyén. a könnyűszerkezetes program keretében épült négyezeröttszáz négyzetméter alapterületű új gyártócsarnokban évente mintegy ötvenmillió forint értékben százezer négyzetméternyi clasp födémlemez és több mint százezer négyzetméter előfeszített födémpanelt fognak gyártani. az új gyártócsarnokkal együtt épült fel egy óránként hatvan köbméter betont készítő elektronikus vezérlésű új betongyár is, amely a gyártócsarnok két termelő vonalát, valamint a gyár más termelősorait elégíti ki betonkeverékekkel. kapacitása emellett lehetővé teszi, hogy a városban folyó kisebb építkezésekhez is szállítsanak az itt készült betonból.

az új létesítmény megvalósítására összesen százhuszmillió forintot költöttek és az a határidő előtt egy hónappal, a tervezett költség szinten készült el./mti/

-. -

15.30/p

12.15

-21-

16.00

bb.30. folyóirat főszerkesztők tanácskozása

t km/mm/p dg hgy

1979. december 4.

a realizmus, a népiség és a pártosság egymással összefüggő alapvető esztétikai kategóriák. mivel folyamatok, változások, polémikák sodrában élünk, s ez különösen érezhető az irodalom műhelyeiben, szükséges, hogy az írott szó emberei összevessék ezeknek az alapvető kategóriáknak a fejlődését az élet változásaival - hangoztatták egyebek között a szocialista országok irodalmi folyóirat-főszerkesztőinek kedden budapesten megkezdődött tanácskozásán, a magyar írók szövetségének székházában megrendezett értekezleten bolgár, csehszlovák, kubai, lengyel, mongol, ndk-beli, román, szovjetunióbeli irodalmi folyóiratok főszerkesztői a realizmusnak, a népiségnek és a pártosságnak a jelenkori irodalomban való korszerű értelmezéséről kezdték meg több napos eszmecserejüket.

garai gábornak, kossuth díjas költőnek, az írószövetség főtítkárának megnyitó szavai után az elnöklő juhász ferenc, kossuth díjas költő, az új írás főszerkesztője egyebek között arról szólt, hogy a realizmus, a népiség és a pártosság értelmezése az irodalomban jelenünk egyik legnagyobb kérdése. közös töprengés - mint amilyen az a budapesti tanácskozás is - felmérhető ennek az egész szellemi létezését meghatározó fogalomkörnek a hatása a gyakorlatra, az írói munkára.

ezt követően koczkás sándor irodalomtörténész előadásában egyebek között felhívta a figyelmet arra, hogy az ábrázolt problémákat a realista művész - a haladó osztályok érdekeinek közvetítésével - mindig az emberi haladásnak, az emberiség egészének érdekeit szem előtt tartva itéli meg és nem reked meg valamely társadalmi réteg, osztály vagy nemzet szűkebb, specifikus érdekeiben. a népiség fogalma a társadalom fejlődésével folyamatosan módosul, ami azonban nem változhat: mindig a dolgozó tömegek érdekeit szem előtt tartva tükrözi a valóságot. míg korábban a népiség fogalma a társadalom egy osztályához kötődött, a fejlett szocializmus építésének korában a kör kibővült: a munkásosztály, a parasztság életének művészi tükrözése mellett akár az értelmiségi vagy vezető rétegek életének ábrázolása is összekapcsolható a népiség fogalmával. a pártosságról szólva rámutatott arra, hogy e fogalom a szocialista realizmus-sal kapcsolatos progresszív elkötelezettséget jelent. a szocialista realista művészet pártossága éppen ezért tudatos, s a munkásosztály által a szocializmus győzelméért folytatott harcnak a támogatását jelenti a művészet speciális eszközeivel. korunkban a realista és nem realista művészeti irányzatok nem csak küzdenek egymás ellen, hanem kölcsönhatásban is állnak egymással, de épp a pártosságból fakadóan a legmagasabb színvonalú művészet minden korban a realizmus, nem szabad azonban a dogmatizmus korszakának hibájába esni, azaz hogy az elmélet az irodalom elé kerüljön. az irodalomtudománnyal, kritikával foglalkozó szakembereknek tudniuk kell, hogy az elmélet van az irodalomért. a vitaindító előadás után a külföldi delegációk hozzászólásai következtek. a tanácskozás szerdán vitával folytatódik.

/mti/
15.50/p

16¹⁰

-22-

bb.31. bellovits jenő textiliáinak kiállítása fűzfőgyártelepen

feh/st/zy hgy

1979. december 4.

bellovits jenő nagyméretű szőtt és festett textiliáiból nyílt kiállítás kedden fűzfőgyártelepen, a nitrokémia szállójában. a várpalotán élő művész festett textiliái, szövött szőnyegek és textil plasztikái a népművészet motívum kincséből, a népmesék, népballadák világából merítik mondanivalójukat. ez alkalommal 16 nagyméretű alkotását mutatják be. /mti/

..

bb.32. nemzetközi orchidea kongresszus lesz szombathelyen
- nyugat-dunántul 1980. évi idegenforgalmi kulturális programjáról tanácskoztak kőszegen

szeL/st/zy hgy

1979. december 4.

nyugat-dunántul 1980. évi kulturális-idegenforgalmi programjáról tanácskoztak kedden kőszegen a nyugat-dunántuli intéző bizottság kulturális és műemlékvédelmi szakbizottsága. a számottevő hazai és külföldi idegenforgalmat lebonyolító győr-sopron, vas és zala megye történelmi városai, ismertebb tájegységei, műemléki és folklór központjai a szerényebb gazdasági lehetőségek közepette is sokféle programot, köztük ujdonságokat is terveznek.

a győri zenei nyár júliusban ismét a komolyzene és a folklór jegyében zajlik. a helyi műcsarnok 12 kiállításnak ad otthont. folytatják a soproni ünnepi hetek jó hagyományait, a zenei rendezvényeket és a barlangszínházi előadásokat. a bencés rend alapítója születésének 1500. évfordulóját ünneplő pannonhalmi apátságban hat koncertet rendeznek. szombathelyen a képtárépítés miatt ezen a nyáron nem működik majd az isis szentélybeli nyári színház, ehelyett a sárvári nádasy várban tartanak előadásokat. a nagy-mutiusavaria nemzetközi táncverseny, a nyári egyetem és a textilbiennálé mellett nemzetközi karmester versenyt rendeznek herbert von karajan elnökletével. a jövő év novemberében nemzetközi orchidea kongresszus lesz szombathelyen a helyi kertész-tsz világszerte ismert orchideatermesztésének elismeréseként. két jelentős közművelődési intézménnyel is gazdagszik vas megye.

/folyt. köv./

15.55/zy

16²⁰

- 23 -

bb.32./nemzetközi orchidea folyt./zy

márciusban szombathelyen megnyílik a megyei művelődési és ifjúsági központ, kőszegen pedig a patikamuzeum, vas megye ad otthont jövőre a dunamenti országok kempingtalálkozójának, zala új folklór programokkal jelentkezik, a többi között göcseji lakodalmasra és vásárra, rádiházán pedig lovasrendezvényekre hívja vendégeit, zalakaroson befedik a szabadtéri színpadot, így műsorait nem fenyegeti az időjárás szeszélye./mti/

-. -

bb.33. deák sándor színművész kitüntetése

mi/da/zy hgy

1979. december 4.

a magyar népköztársaság elnöki tanácsa deák sándornak, a vigszínház színművészenek, a magyar népköztársaság kiváló művészenek kiemelkedő művészi és közéleti munkássága elismerésül, 70. születésnapja alkalmából a szocialista magyarorszáért érdemrendet adományozta.

a kitüntetést kedden pozsgay imre kulturális miniszter adta át./mti/

-. -

bb.34. meg kell gyorsítani a cigánytelepek felszámolását
- a komárom megyei tanács végrehajtó bizottságának ülése

ber/st/zy hgy

1979. december 4.

komárom megyében a cigány állampolgárok között a munkaviszonyban álló férfiak aránya megegyezik a cigány lakosság országos átlagával - 84,4 százalékos - a nők között pedig magasabb is annál; 62,7 százalék - közölték a megyei tanács végrehajtó bizottságának kedden, tatabányán tartott ülésén. el kell érni azonban, - hangoztatták -, hogy minden munkaképes cigány lakosnak folyamatos munkavégzés legyen. ez az egyik legfontosabb feladat abban a széles körű intézkedési tervben, amelyet három esztendővel ezelőtt fogadott el a végrehajtó bizottság. az előterjesztés az egyik legnagyobb gondként azt jelölte meg, hogy a cigány állampolgárok többsége nem rendelkezik szaktudással, így csak alacsony színvonalu munkakört tud betölteni. ez társadalmi megbecsülésükön kívül keresetükre is kedvezőtlenül hat, s a jobb jövő lehet a tankötelesek száz százaléka beiratkozik, lemorzsolódásuk nagyon nagy, s az iskolában járónak több mint a fele tulkoros.
/folyt.köv./ **Tjövédalom reményében gyakran változtatnak munkahelyet.**

16.10/zy

- 24 -

16.80
D

14.10

16.80
D

bb.34./meg kell gyorsítani folyt./zy

az üzemek egyre inkább törődnek azzal, hogy bevonják a cigánydolgozókat a felnőtt oktatásba, de még csak egy-két helyen értek el eredményt.

a vállalatok többsége segítséget nyújt fuvarral, építőanyaggal, kölcsönrel, segéllyel és társadalmi munkával a cigányok lakásgondjainak a megoldásához is. a tanácsok tavaly 44, az éven 41 családot juttattak az erre szolgáló keretből új otthonhoz. komáromban megkezdték a szőnyi telep felszámolását, oroszlányban 1981-re megszűnik az ugynevezett barakkosor. mégsem kielégítő a megyében a cigánytelepek felszámolásának üteme. ezért továbbra a legfontosabb feladatok közé tartozik, hogy az eddiginél nagyobb, sokrétűbb segítséget nyújtsanak ennek meggyorsításához. a lakáskörülmények és az életmód között ugyanis szoros a kölcsönhatás, jelentős szemléletváltást csak az elmondott körülmények megváltoztatásával lehet elérni. a társadalomba beilleszkedett cigánydolgozók bevonásával, a társadalmi szervek segítségével le kell küzdeni a visszahúzó szokásokat, hagyományokat és a lakosság idegenkedését is./mti/

-. -

bb.35. romániába utazott az obt küldöttsége

gg/da/zy hgy

1979. december 4.

a román nemzeti békevédő bizottság meghívására kedden romániába utazott az országos béketanács küldöttsége kovács béla főtitkár vezetésével. megvitatják a két békemozgalom együttműködésének időszerű kérdéseit./mti/

-. -

bb.36. a magyar nemzeti galéria közli,

pá/zy dg

1979. december 4.

hogy a műtárgy-birálati csoport 1979. december 19-től 1980. január 6-ig a félfogadást szünetelteti./mti/

-. -

16.30/zy

- 25 -

16.80
D

14.10

16.80
D

bb.37. a pályaválasztási kiadványok szerkesztőinek tanácskozása
sam/ká/zy hgy

1979. december 4.

kedden békéscsabán megkezdődött az országos pályaválasztási tanácsadó intézet negynapos tanfolyama, amelyen a megyék és a főváros tanácsadó intézeteinek munkatársai a kiadványszerkesztés szakmai kérdéseivel foglalkoznak. a pályaválasztási kiadványok szerkesztőinek továbbképzését szolgáló tanácskozás mintegy félszáz résztvevője előadást hallgat a nyomdai és könyvkiadói munkáról, a pályaválasztási propagandáról.

a fiatalok helyes iskola- és szakmaválasztását segítő helyi és országos kiadványok megkönnyítik a pedagógusok, a szülők és a döntés előtt álló diákok választását./mti/

-. -

bb.38. dr. selmeci györgy

mv/zy hgy

1979. december 4.

nyugalmazott rendőr vezérőrnagy november 28-án életének 58. évében elhunyt. temetése katonai tiszteletadással december 7-én, 13.00 órakor lesz a farkasréti temetőben.

belügyminisztérium
magyar partizán szövetség

/mti/

-. -

bb.39. életmentők kitüntetése

i az/s/p di

1979. december 4.

a minisztertanács életmentő emlékéremmel tüntette ki solti antalt és bánáti lászlót.

solti antal budapesti nyugdíjas az idén augusztusban önfeláldozó bátorsággal ártalmatlanná tett egy megdühödött farkaskutyát, amely szomszédasszonyára, tolvay ernőnére támadt és súlyosan megsebesítette.

bánáti lászló orvosvezető bajer józsefné életét mentette meg. az idős asszony már-már gázmérgezést szenvedett nagyfuvaros utcai lakásán, amikor a katona a zárt ablakot betörve elsősegélyben részesítette, s értesítette a mentőket.

a kitüntetéseket szépvölgyi zoltán, a fővárosi tanács elnöke kedden nyújtotta át a városházán./mti/

-. -

-26-

17.45/p

1815

bb.40. nemzetközi szakértői tanácskozás a történelemoktatás és a tömegkommunikáció kapcsolatáról

i dg/z/p dg di

1979. december 4.

a tömegkommunikáció hatása a történelemoktatásra címmel kétnapos nemzetközi szakértői tanácskozás kezdődött kedden budapesten, a magyar történelmi társulat szervezésében. a tanácskozáson bolgár, csehszlovák, lengyel és ndk-beli, valamint hazai szakemberek vesznek részt.

megnyitó előadásában vass henrik, a magyar történelmi társulat alelnöke emlékeztetett arra, hogy a felnövekvő nemzedékek gondolkodási képességének fejlesztése megkívánja a korszerű információáramlási rendszer teremtette helyzet figyelembevételét és elemzését. a tapasztalatokból ugyanis az egész nevelési-oktatási folyamatra, művelődési munkára, s ezen belül is elsősorban az iskolai oktatásra le kell vonni a megfelelő következtetéseket.

- a társadalom - tegyük hozzá: jogosan - magas igényeket támaszt a történelemtanítással szemben. megköveteli: a történelem segítse elő, hogy a tanulók a fejlődési folyamatba építve ismerjék és értsék meg a szocialista társadalom mozgástörvényeit, magasabb szintre emelésének feladatait. ha a történelemtanítás eleget akar tenni ezeknek a jogos igényeknek, akkor haladnia kell a kornal, bátran szembe kell néznie az új feltételekkel, azokkal is, amelyeket a tömegkommunikáció általánossá válása hozott létre. ez nemcsak szakmai és pedagógiai, hanem társadalmi, eszmei, politikai kérdés is számunkra.

- kétségtelen, hogy az iskola nem tehet úgy, mintha az új nemzedék csupán az iskola falai között szerezne történelmi tájékozottságot. módot kell tehát találniuk a pedagógusoknak arra, hogy elősegítsék a tömegkommunikációs eszközök, s elsősorban a televízió történelmi jellegű információinak az értékelését, feldolgozását./mti/

-. -

17.55/p

1820

1835

-27-

bb.41. puja frigyés berlinbe utazott

t /ár/z/dg/zy di

1979. december 4.

puja frigyés külügyminiszter kedden berlinbe utazott, hogy részt vegyen a varsói szerződés külügyminiszteri bizottságának december 5-én kezdődő ülésén. bucsuztatásánál a ferihegyi repülőtéren megjelent rudolf rossmeisl, az ndk budapesti nagykövete.

puja frigyés¹t berlin schönfeldi repülőterén oskar fischer, a német demokratikus köztársaság külügyminisztere fogadta. jelen volt kádár józsef, hazánk berlini nagykövete. /mti/

-. -

bb.42. üdvözlő távirat

pá/da/zy di

1979. december 4.

thaiföld nemzeti ünnepe alkalmából losonczy pá, az elnöki tanács elnöke táviratban fejezte ki jókívánságait bhumbot adnija királynak. /mti/

-. -

bb.43. időjárásjelentés

tr/zy di

1979. december 4.

a meteorológiai intézet jelenti december 4-én, kedden este:

párás, ködös idő

a várható időjárás az ország területére szerda estig: folytatódik a párás, ködös idő. elszórtan ködszítálás alakul ki. a hőmérséklet hajnalban mínusz 2 plusz 3 fok között, holnap kora délután általában 5 fok, néhány ködmentes helyen 10 fok körül várható. /mti/

-. -

19.15/zy

10. ^{or}

- 28

1925

bb.44. szabadkai színészek vendégjátéka szegeden

dén/kz/zy di

1979. december 4.

a szabadkai népszínház magyar tagozatának együttese vendégszerepelt kedden a szegedi kisszínházban. szabó istván rendezésében, létmányi istván fordításában jovan sterija popovic: a felfuvalkodott tökfaj című darabját mutatta be. a klasszikus szerb vígjáték főbb szerepeit karna margit, szücs hajnalka, szabó ferenc, albert jános alakította. a díszletek és a jelmezek szakács györgy tervei alapján készültek.

a két színház közötti csereműsorok keretében december elején csurka istván házmestersiratóját mutatják be legközelebb a szegedi színészek szabadkán. /mti/

-. -

bb.45. marjai józsef hazaérkezett az nszkból

t sz/z/zy di

1979. december 4.

kedden hazaérkezett az nszk-ból marjai józsef, a minisztertanács elnökhelyettese, aki részt vett a düsseldorfi magyar gazdasági és kulturális napok rendezvénysorozatán. kíséretében volt nagy jános külügyminiszterhelyettes.

marjai józsefet fogadta helmut schmidt, szövetségi kancellár. a kormány elnökhelyettese megbeszéléseket folytatott otto araf lambsdorffal, az nszk szövetségi gazdasági miniszterével. ugyancsak tárgyalt otto wolff von amerongennel, az nszk ipari és kereskedelmi kamarájának elnökével, valamint az ország ipari, kereskedelmi és pénzügyi életének több más vezetőjével, a két ország gazdasági együttműködésének időszerű kérdéseiről.

az nszk szövetségi tartományaiban tett látogatása során marjai józsef találkozott johannes rau északrajna-vesztfáliai és ernst albrecht alsószászországi miniszterelnökkel. a minisztertanács elnökhelyettese felkereste hamburgot, ahol megtekintette a kikötőt, s találkozott a város szenátusának tagjaival.

ugyancsak kedden érkezett haza veress péter külkereskedelmi miniszter, aki szintén részt vett a düsseldorfi magyar hét rendezvényein. /mti/

-. -

19.20/zy

10. ^{or}

- 29 -

1925

bb.46. átadták a rádió-kritikusok díjait

i mir/z/p di

1979. december 4.

idén is odaitélték a rádiószínház számára készült legjobb hang- és dokumentumjátékokat jutalmazó díjakat. a kritikusokból álló zsűri csaknem 40 idén elhangzott hang-és dokumentumjáték közül választotta ki a nyertes darabokat.

a hangjáték-kategóriában megosztott díjjal jutalmazták mándy ivánt, a „temetőjárat”, és gyárfás miklóst, a „mesterfogás”, című hangjátékáért. a dokumentumjáték kategóriában két teljes értékű írói díjat ítéltek oda: az egyiket kubinyi ferenc „boldogság”, a másikat szabó orsolya „se érted, se ellened”, című dokumentumjátéka érdemelte ki.

a legjobb rendezésért járó díjjal varga gézát jutalmazták, szakonyi károly: három dobás, hat forintért című rádiójátéka és más hangjátékok rendezéséért.

a legjobb színészi alakítás díját sinkovits imre a gyárfás-hangjáték és temessy hédi a szakonyi-hangjáték főszerepében nyújtott kiemelkedő teljesítményével érdemelte ki.

a díjakat kiss kálmán a magyar rádió elnökhelyettese kedden adta át a rádió székházában. a díjazott műveket a rádiószínház ismét műsorára tűzi. /mti/

.-.

bb.47. régi mesterek újabb hangversenysorozata a zeneakadémián

t mir/tr/p di

1979. december 4.

„régii mesterek”, címmel - a camerata hungarica barokk zenei koncertjével - kedden új hangversenysorozat kezdődött a zeneakadémián. az országos filharmónia e négy koncertből álló bérleti sorozata hagyományához híven a közkedvelt régi zene több, - a hangversenytermekben viszonylag ritkán hallható - alkotásának teremt ismét fórumot.

a népszerű sorozat január eleji, második koncertjén például a külföldön sokat vendégszereplő, s itthon évek óta nem látott-hallott scola hungarica együttes lép a zeneakadémia közönsége elé. a többi között középkori magyar gyászénekeket és egy ismeretlen szerző istván király históriáját felelevenítő művekből részleteket ad elő. ezt a hangversenyt - január második felében - az egyik legjelesebb csembaló-művész, pertis zsuzsa koncertje követi. a bérlet február 3-i záróhangversenyén pedig a világhírű angol madrigálegyüttes, a king, s singers lesz zeneakadémia és a bérlet tulajdonosainak vendége.

/folyt köv./

10.00/p

-30-

2018

bb.47./régii folyt/p

a sorozat nyitókoncertjén a barokk zene legavatottabb hazai tolmácsológaként számontartott camerata hungarica balassi bálint verseit, valamint az 1500-as évek egyik európai híri lengyel zenei egyénisége: lubliczi jános, továbbá viii. henrik, angol király dalait is megszólaltatta. /mti/

.-.

bb.48. megjavították a beázott telefonvonalakat

t mg/z/zy di

1979. december 4.

befejezték a várfok utcai csőtörés miatt beázott telefonvonalak helyreállítását a posta szerelői. a krisztina-központ területén elnémult kétezer készülék közül kedden délutánig 1400-at, estig további hatszázat megszólaltattak a posta szakemberei. /mti/

.-.

bb.49. javult a békés megyei szerencsétlenség sérültjeinek állapota

t mg/z/zy di

1979. december 4.

javult a lökösháza és elek közötti vasutátjáróban hétfőn történt szerencsétlenség sérültjeinek állapota. erről tájékoztatták kedden este a gyulai megyei kórház orvosai az mti munkatársát. elmondták, hogy a volán autóbusz és a személyvonat összeütközése után kórházba szállítottak leg-többjét kedden délelőtt hazaengedték. jelenleg kilenc sérültet ápolnak a sebészeti osztályokon, közülük öten még a héten elhagyhatják a kórházat, egy személy állapota azonban válságos.

/mti/

.-.

21.00/zy

- 31 -

21.00

bb.50. belföldi főszerkesztőség híreinek jegyzéke 14 órától zárásig

zy/di

1979. december 4.

25. kedden hazaérkezett
26. emléktábla koszorúzás csepelen
27. csere helyett javítás - előkészületek a cipőjavító szerviz-hálózat kiépítésére
28. fő törekvés: a bűncselekmények megelőzése - kriminológusok nemzetközi tanácskozása, visegrádon
29. új üzemcsarnokot avattak a beton- és vasbetonipari művek miskolci gyárában
30. folyóirat főszerkesztők tanácskozása
31. belloviits jeno textiliáinak kiállítása fűzfőgyártelepen
32. nemzetközi orchidea kongresszus lesz szombathelyen
33. deák sándor színművész kitüntetése
34. meg kell gyorsítani a cigánytelepek felszámolását
35. romániába utazott az obt küldöttsége
36. a magyar nemzeti galéria közli
37. pályaválasztási kiadványok szerkesztőinek tanácskozása
38. dr. selmeci györgy
39. életmentők kitüntetése
40. a nemzetközi szakértői tanácskozás a történelmi oktatás és a tömegkommunikáció kapcsolatáról
41. puja frigyos berlinbe utazott
42. üdvözlő távirat
43. időjárásjelentés
44. szabadkai színészek vendégjátéka szegeden
45. marjai józsef hazaérkezett az nszk-ból
46. átadták a rádió-kritikusok díjait
47. régi mesterek újabb hangversenysorozata a zeneakadémián
48. megjavították a beázott telefonvonalakat
49. javult a békés megyei szerencsétlenség sérültjeinek állapota
50. hírjegyzék

/mti/

-. -

- v é g e -

21.15/zy

- 32 -

készült az mti belföldi főszerkesztőségében

főszerkesztő: pásztor jános
szerkesztette: halasi györgy
dosztányi imre

60.008/x

MTI

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

Belföldi hírek

s z e r d a

bb.1. gyengélkedő gyerekek

i of/mm/da/zy di

1979. december 5.

az utóbbi időben a fővárosban a szokásosnál többen hiányoznak a gyermekintézményekből - betegség miatt. Legtöbbjüket hasmenéssel, hányással járó tartós hurutos állapot tartja otthon. ez bizonyos szempontból emlékeztet az influenzára. az okokról, a gyógy módokról dr. budai józsef, a lászló kórház igazgatófőorvosa elmondta az mti munkatársának:

- kétségtelen, hogy a gyermekközösségekben mostanában a szokásosnál gyakrabban fordulnak elő hurutos megbetegedések. ez egyébként - sok éves tapasztalat szerint - a tavaszi időszakban és főleg az őszi hónapok végén, a téli elején várható és rendszerint be is következik. nem influenzajárványról van azonban szó, még az „influenzaszerű”, kifejezés sem egészen illik ezekre az esetekre. egyes betegeknél egészen magas láz léphet fel, amely egy-két nap alatt rendszerint magától elmúlik. felső léguti hurutról beszélhetünk ilyenkor. vannak akik hasmenésre, hányásra panaszkodnak, náluk azonban általában alacsonyabb a láz, s az is kérdéses, hogy vírusos fertőzés okozza-e a betegséget. nincsenek legalábbis megbízhatóan általánosítható formában - laboratóriumi vizsgálati eredmények a kórokozókról.

a lázzal járó esetekben a gondos lázcsillapítás a feladat, hányásnál, hasmenésnél pedig a megfelelő, bőséges folyadékellátás. a kis betegek ugyanakkor sok gyümölcslevet fogyasszanak könnyű ételeket. de mindenképpen forduljanak orvoshoz, és semmiképpen ne kerüljenek közösségbe, mert akár a bölcsődékben, akár az óvodákban újabb megbetegedések okozói lehetnek.

- az esetek legnagyobb részében nincs szövődés, s a gyerekek elég gyorsan tuljutnak a betegségen./mti/

-. -

- 1 -